

Asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta tuo pätevyysvaatimuksia trukinkuljettajille

Koneiden ja muiden työvälineiden käyttö- ja tarkastusvaatimukset uudistuvat ja tehostuvat. Samalla työnantajan vastuu työvälineiden kunnossapidosta lisääntyy. Vuoden 2009 alussa voimaan tulevan asetuksen tavoitteena on parantaa koneiden ja muiden työvälineiden työturvallisuutta.

Vuoden 2009 alussa voimaan tulevan uuden asetuksen (valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 403/2008, ns. käyttöasetus) mukaan työnantaja on vastuussa siitä, että työntekijän käyttöön valitaan kyseiseen työhön ja työolosuhteisiin sopiva ja turvallinen työväline. Työnantajan on varmistettava, että käytössä oleva työväline pysyy säännöllisen huollon ja kunnossapidon avulla turvallisena koko sen käyttöajan ajan. Työvälineen toimintakuntoa on seurattava jatkuvasti tarkastuksin, testauksin, mittauksin ja muilla sopivilla keinoilla. Työnantaja määrittelee riskinarvioinnin perusteella kulloinkin tarvittavat keinot. Jos työvälineen käyttö aiheuttaa vaaraa tai haittaa työntekijälle, työnantajan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi.

Kuljettajien pätevyysvaatimukset

Asetus sisältää pätevyysvaatimuksia trukkien ja henkilönostimien kuljettajille. Trukin ja henkilönostimen kuljettamiseen työpaikalla tarvitaan vuoden 2009 alusta lähtien työnantajan antama kirjallinen lupa. Ennen luvan myöntämistä työnantajan on varmistettava, että työntekijällä on riittävät taidot käyttää työvälinettä. Myös torninosturin ja ajoneuvonosturin kuljettajan pätevyysvaatimukset täsmentyvät.

Vaarallisten koneiden tarkastusvaatimukset

Asetus täsmentää myös säännöksiä vaarallisten koneiden käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuksista. Pakolliset tarkastukset koskevat vastedes lähinnä vaarallisia nostolaitteita. Tällaiset laitteet on lueteltu erikseen asetuksen liitteessä. Esimerkiksi kaikki kuormausnosturit ja yli 500 kiloa nostavat nosturit tulevat asiantuntijan tekemän tarkastuksen piiriin. Asetuksen liitteessä lueteltuja vaarallisia työvälineitä ei saa käyttää, jollei niiltä vaadittuja tarkastuksia ole suoritettu asianmukaisesti.

Vaarallisten koneiden tarkastusten suorittajien riippumattomuus- ja pätevyysvaatimuksia lisätään. Tarkastuksen te-

kijän tulee pystyä itsenäisesti turvallisuusteknisten seikkojen perusteella arvioimaan laitteessa havaittujen vikojen ja puutteiden vaikutukset työturvallisuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tarkastuksen suorittajan arvion tulee perustua itsenäiseen osaamiseen, eivätkä hänen omat tavoitteet ja sidonnaisuudet saa vaikuttaa hänen työvälineen kunnosta antamansa arvion oikeellisuuteen.

Uusi asetus kumoo 1.1.2009 valtioneuvoston päätöksen työssä käytettävien koneiden ja muiden työvälineiden hankinnasta, turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (856/1998). Asetuksella kumotaan myös pulttipistoolin, henkilörakennushissin ja riipputelineen käyttöön ja tarkastukseen liittyvät säännökset. Niiden käyttöä ja tarkastamista koskevat vaatimukset sisältyvät uuteen käyttöasetukseen..

Asetuksen sisältämät uudet vaatimukset ovat herättäneet mielenkiintoa, ja työsuojeluhallintoon on tullut paljon asiaan liittyviä kysymyksiä. Useimmin kysytyt kysymykset vastauksineen on kerätty yhteen dokumenttiin, joka on luettavissa työsuojelupiirien internet-sivuilta.

Lisätietoja linkeistä:

- 1) Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 403/2008 (www.tyosuojelu.fi/fi/a20080403/2380)
- 2) Usein kysytyt kysymykset (www.tyosuojelu.fi/upload/kys-vas-kayttoasetus.pdf)